

Przedmiotowe Zasady Oceniania z chemii dla Szkoły Podstawowej w Baniach

Przedmiotowe Zasady Oceniania z chemii zostały opracowane w oparciu o:

- Podstawę programową;
- Zasady Wewnątrzszkolnego Oceniania uczniów wynikające z aktualnie obowiązującego rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów, zawarte w Statucie Szkoły;
- Program nauczania chemii w szkole podstawowej „*Ciekawa chemia*”.

Cele oceniania:

1. Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
2. Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju.
3. Motywowanie ucznia do dalszej pracy.
4. Dostarczenie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w uczeniu się oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia.
5. Umożliwienie nauczycielowi doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Kontrakt nauczyciela z uczniem

I. Uczeń ma prawo:

1. Zwrócić się o pomoc do nauczyciela np. o powtórne wytłumaczenie niezrozumiałych zagadnień omawianych na lekcji, skonsultowanie i wyjaśnienie błędów popełnionych w pracach pisemnych (w czasie lekcji, na przerwie lub na zajęciach dodatkowych, konsultacjach).
2. Dwukrotnie w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez podawania przyczyny, o czym powinien poinformować nauczyciela przed rozpoczęciem lekcji. Prawo to nie obowiązuje na zapowiedzianych kartkówkach, sprawdzianach 20 min., lekcjach powtórzeniowych, testach i sprawdzianach całogodzinnych. Po wykorzystaniu tego limitu uczeń otrzymuje za każde nieprzygotowanie ocenę niedostateczną.
3. Poprawić jednorazowo ocenę niedostateczną ze sprawdzianu, pracy klasowej, kartkówki, odpowiedzi ustnej w ciągu dwóch tygodni. Każda ocena z poprawy wpisywana jest do dziennika lekcyjnego. Przy poprawianiu prac i pisaniu w drugim terminie kryteria ocen nie zmieniają się, a otrzymana ocena jest wpisana do dziennika.

II. Uczeń ma obowiązek:

1. Przygotowywać się do odpowiedzi ustnej z trzech ostatnich tematów, ewentualnie do 10 – 15 minutowej niezapowiedzianej kartkówki.
2. Odrabiać zadania domowe. Za brak zadania domowego uczeń otrzymuje ocenę ndst. Brak zeszytu przedmiotowego i ćwiczeń jest równoznaczny brakowi pracy domowej.
3. Sprawdzać i poprawiać zadanie domowe w trakcie jego omawiania przez innych uczniów lub nauczyciela. Za niewykonywanie tych czynności uczeń może otrzymać znak „-“. Trzy znaki „-“ równoważne są ocenie ndst. za pracę na lekcji.
4. Brać aktywny udział w lekcji. Aktywność będzie nagradzana znakiem „+”. Trzy znaki „+” równoważne są ocenie bdb. za pracę na lekcji; cztery znaki „+” równoważne są ocenie celującej. Za niewykonywanie zadań i poleceń nauczyciela oraz rozpraszenie i utrudnianie pracy innym, uczeń otrzymuje znak „-“. Trzy znaki „-“ równoważne są ocenie ndst.

5. Uzupełniać braki w wiadomościach wynikające z jego nieobecności na lekcji (również notatki w zeszytach), samodzielnie lub korzystając z pomocy innych uczniów lub nauczyciela.
6. Przynosić na każdą lekcję zeszyt przedmiotowy, podręcznik (zeszyt ćwiczeń). Za brak tych rzeczy uczeń otrzymuje znak „-“. Trzy znaki „-“ równoważne są ocenie ndst.
7. Zachowywać się kulturalnie, być zdyscyplinowanym na lekcji z uwagą słuchać nauczyciela i odpowiedzi innych uczniów, nie przerywać innym wypowiedzi.
8. Nie podpowiadać w trakcie odpowiedzi ustnej innego ucznia, uczeń podpowiadający otrzymuje ocenę ndst.
9. Nie korzystać z telefonu komórkowego, odtwarzacza MP3 i innych urządzeń nagrywających w czasie lekcji.

III.

1. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
2. Ocenie podlegają wszystkie wymienione w PZO formy aktywności ucznia.
3. Każdy uczeń powinien otrzymać w ciągu semestru minimum 4 oceny.
4. Prace klasowe, sprawdziany, kartkówki są obowiązkowe. Jeżeli uczeń nie przystąpi do pisemnej formy sprawdzania wiedzy otrzymuje „0”. Symbol ten nie jest oceną, a jedynie informacją dotyczącą systematyczności pracy ucznia.
5. Jeżeli uczeń opuścił pracę klasową (sprawdzian), kartkówkę z przyczyn losowych, to powinien napisać ją w ciągu dwóch tygodni od dnia powrotu do szkoły. Po uzupełnieniu zaległości, o których jest mowa w punkcie 4., w miejsce symbolu „0” wpisuje się ocenę. Jeżeli uczeń nie uzupełni zaległości w wyznaczonym terminie, otrzymuje ocenę niedostateczną.
6. Krótkie sprawdziany (kartkówki) mogą obejmować materiał najwyżej z trzech ostatnich jednostek tematycznych i nie muszą być zapowiadane. Uczeń nieobecny na niezapowiedzianej kartkówce może ją napisać w ciągu tygodnia.
7. Nie ma możliwości poprawiania ocen na tydzień przed klasyfikacją.
8. Uczeń, który opuścił więcej niż 50 % lekcji, może być nieklasyfikowany z przedmiotu.
9. Nie może być klasyfikowany również uczeń, który uchyla się od oceniania i nie ma minimalnej liczby ocen.
10. Każdy uczeń ma prawo do dodatkowych ocen za wykonane prace nadobowiązkowe.
11. Nauczyciel jest zobowiązany respektować „szczęśliwy numer” w stosunku do odpowiedzi ustnych i niezapowiedzianych kartkówek.
12. Dopuszcza się możliwość nieoceniania ucznia na pierwszych zajęciach z przedmiotu po dłuższej, usprawiedliwionej nieobecności w szkole (powyżej 1 tygodnia) spowodowanej chorobą lub sytuacją losową.
13. Uczeń ma obowiązek posiadać i systematycznie prowadzić zeszyt.
14. Zeszyt jest własnością ucznia do wglądu dla nauczyciela. Brak zeszytu traktowany jest jak brak zadania domowego.

Zasady oceniania (sprawdzanie wiedzy i umiejętności ucznia)

I. Obszary podlegające ocenianiu:

Na lekcjach chemii ocenianiu podlegają:

1. wiadomości
2. umiejętności (sprawności i kompetencje)
3. postawy

II. Formy aktywności ucznia podlegające ocenianiu

Ocenie podlegają:

1. Praca na lekcji
  - odpowiedzi ustne,
  - jakość pracy i aktywność na lekcji,
  - przygotowanie do lekcji,
  - współpraca w grupie,
  - rozwiązywanie zadań;
2. Sprawdziany wiadomości i umiejętności zapowiedziane co najmniej tydzień wcześniej,
3. Kartkówki, pisemne zadania dodatkowe
4. Prace domowe
  - bieżące – utrwalające lub przygotowujące do opracowania nowej lekcji,
  - długoterminowe – stanowiące pracę nad projektem tematycznym;
5. Inne wytwory ucznia (referaty, gazetki ściennie, albumy, dzienniki obserwacji, modele, eksponaty, pomoce naukowe)
6. Inne osiągnięcia ucznia.

III. Narzędzia sprawdzania osiągnięć uczniów

1. Uczeń oceniany jest za pomocą następujących narzędzi:
  - 1) Sprawdziany teoretyczne (prace klasowe, testy) oceniające umiejętności i wiedzę z większej partii materiału, poprzedzone lekcją powtórzeniową.
  - 2) Zapowiedziane sprawdziany 20 min. z 3-4 ostatnich lekcji.
  - 3) Kartkówki, traktowane są zamiennie z odpowiedzią ustną, mogą być niezapowiedziane.
  - 4) Prace zespołowe, w tym projekty (praca w grupie).
  - 5) Bieżąca kontrola - praca na lekcji, karty pracy, aktywność.
  - 6) Prace domowe (teoretyczne bądź praktyczne).
  - 7) Zadania dodatkowe (pisemne po sprawdzianie lub na lekcji).
  - 8) Wypowiedzi ustne dotyczące treści znanych i nowych.
  - 9) Inne formy aktywności (np. wykonywanie zadań nadobowiązkowych, udział w konkursach, olimpiadach, kółku chemicznym).

IV. Kryteria oceniania wiadomości i umiejętności

Przy ustalaniu oceny nauczyciel powinien brać pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywaniu się z obowiązków lekcyjnych, aktywność podczas lekcji, chęć uczestnictwa w zajęciach i zadaniach dodatkowych.

Ocena odpowiedzi ustnej

1. Wiadomości sprawdzane podczas odpowiedzi ustnych obejmują materiał z trzech ostatnich tematów, ewentualnie zagadnienia z nimi związane.
2. Podczas odpowiedzi ustnej uczeń powinien wykazać się nie tylko wiedzą merytoryczną, ale również sprawnym operowaniem pojęciami chemicznymi oraz skutecznością komunikacji.
3. Krótkie wypowiedzi ustne - aktywność w czasie lekcji, nauczyciel zaznacza znakiem "+", trzy znaki są równoważne z oceną bardzo dobrą, odnotowaną w dzienniku.

4. Odmowa odpowiedzi ustnej przez ucznia jest równoznaczna z wystawieniem mu oceny niedostatecznej.

Ocena sprawdzianu (pracy klasowej, testu, kartkówki)

1. Sprawdziany zapowiedziane są uczniom z tygodniowym wyprzedzeniem. Nauczyciel podaje uczniom cele, zakres materiału i kryteria ocen pracy.
2. Sprawdziany powinny być ocenione w ciągu dwóch tygodni.
3. Uczeń, który nie pisał sprawdzianu całogodzinnego z powodu ucieczki z lekcji, otrzymuje z niego ocenę ndst.
4. Uczeń, który w trakcie pisania sprawdzianu lub kartkówki, rozmawia, ściąga, podpowiada innym, może mieć obniżoną punktację lub otrzymuje ocenę ndst. z pracy pisemnej.
5. Punkty uzyskane ze sprawdzianów, kartkówek są przeliczane na stopnie wg następującej skali:
  - 0 - 29% - niedostateczny
  - 30 - 50% - dopuszczający
  - 51 - 74% - dostateczny
  - 75 - 90% - dobry
  - 91 - 99% - bardzo dobry
  - 100% - celujący

Ocenianie innych form aktywności ucznia

1. Ocenianie bieżącej pracy na lekcji.
2. Aktywność na lekcji, przez co rozumiemy częste zgłaszanie się na lekcji i udzielanie prawidłowych odpowiedzi, rozwiązywanie zadań dodatkowych w czasie lekcji, aktywna praca w grupach. Aktywność na lekcji nagradzana jest „plusami”. Za 3 zgromadzone „plusy” uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, za 4 „plusy” ocenę celującą.
3. Wkład pracy własnej ucznia (pilność).
4. Przygotowanie do lekcji.
5. Za niewykonywanie zadań i poleceń nauczyciela, brak odpowiedzi na zadane pytanie oraz rozpraszanie i utrudnianie pracy innym, uczeń otrzymuje znak „-“. Trzy znaki „-“ równoważne są ocenie niedostatecznej.
6. Prace w grupach, karty pracy na lekcji uzupełniane z pomocą książek, zeszytów, komputera, itp. oceniane są wg następującej skali:

- 0 - 39% - niedostateczny
- 40 - 54% - dopuszczający
- 55 - 74% - dostateczny
- 75 - 92% - dobry
- 93 - 99% - bardzo dobry
- 100% - celujący

Wagi ocen

Formy aktywności	Waga	Kolor w dzienniku
sprawdziany/poprawa sprawdzianu konkursy rejonowe	4	czerwony

kartkówki/poprawa kartkówki odpowiedź ustna/poprawa odpowiedzi	3	zielony
aktywność zadania dodatkowe sprawdzian zadanie domowe dla chętnych	2 2	fioletowy (różowy)
zadania domowe praca na lekcji praca w grupach	1	czarny (szary)

V. Skala ocen

1. Poziom opanowania przez ucznia wiedzy i umiejętności określonych programem nauczania przedmiotu ocenia się w stopniach szkolnych według skali:

6 – celujący

5 – bardzo dobry

4 – dobry

3 – dostateczny

2 – dopuszczający

1 – niedostateczny

2. W ocenianiu bieżącym rozszerza się skalę ocen przez stosowanie „+” i „-”

3. Każdej ocenie częściowej przyporządkowuje się liczbę oznaczając jej wartość w hierarchii ocen według skali zapisanej w tabeli:

Ocena	6	6-	5+	5	5-	4+	4	4-
Wartość	6	5,76	5,5	5	4,76	4,5	4	3,76
Ocena	3+	3	3-	2+	2	2-	1+	1
Wartość	3,5	3	2,76	2,5	2	1,76	1,5	1

V. Dostosowanie wymagań

W czasie pracy z uczniami uwzględnia się zawsze zalecenia Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej a uczniowie mający orzeczenia:

- otrzymują ćwiczenia o niższym stopniu trudności
- mogą liczyć na szczególną pomoc nauczyciela
- mogą przeznaczyć na realizację zadań więcej czasu
- mogą wykonać mniejszą liczbę zadań.

Ustalanie oceny śródrocznej i rocznej

I. Jawność ocen

1. Nauczyciel na początku każdego roku szkolnego informuje uczniów i ich rodziców (prawnych opiekunów) o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego przez niego programu nauczania oraz o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów.
2. Oceny są jawne zarówno dla ucznia jak i jego rodziców (prawnych opiekunów). Sprawdzone i ocenione prace kontrolne uczeń i jego rodzice (prawni opiekunowie)

mogą otrzymać do wglądu do końca danego roku szkolnego (tj. do 31 sierpnia) podczas konsultacji lub zebrań u nauczyciela.

3. Na prośbę ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) nauczyciel jest zobowiązany do uzasadnienia wystawionej oceny.
4. Na miesiąc przed rocznym (śródrocznym) klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej nauczyciel informuje uczniów o przewidywanych dla nich rocznych (śródrocznych) ocenach klasyfikacyjnych, dokonując wpisu w dzienniku, natomiast ich rodziców (prawnych opiekunów) za pośrednictwem wychowawcy klasy.
5. Uczeń może ubiegać się o podwyższenie przewidywanej oceny z chemii zgodnie z zasadami opisanymi w Statucie Szkoły (§ 153)

II. Zasady wystawiania oceny śródrocznej i rocznej

1. Ocenę śródroczną i roczną wystawia się w oparciu o przynajmniej cztery oceny cząstkowe, a ponadto ocenę roczną z uwzględnieniem oceny śródrocznej.
2. Oceny uzyskane przez ucznia nie wpływają w jednakowy sposób na wystawienie oceny śródrocznej i rocznej (ocena śródroczna i roczna nie są średnią arytmetyczną ocen cząstkowych).
3. Podstawą do wystawienia oceny śródrocznej i rocznej jest średnia ważona ocen cząstkowych. Średniej ważonej przyporządkowuje się ocenę szkolną według poniższej tabeli:

Średnia ważona	Stopień szkolny
poniżej 1,51	niedostateczny
1,52 – 2,75	dopuszczający
2,76 – 3,75	dostateczny
3,76 – 4,75	dobry
4,76 – 5,51	bardzo dobry
5,52 – 6,00	celujący

4. Na koniec semestru, roku szkolnego nie ma możliwości pytania na wyższą ocenę z wyjątkiem uczniów, którym przewiduje się ocenę niedostateczną.
5. Udział i osiągnięcia w konkursach przedmiotowych mogą spowodować podwyższenie oceny śródrocznej lub rocznej o jeden stopień.
6. Śródroczna ocena niedostateczna zobowiązuje ucznia do zaliczenia materiału z pierwszego półrocza do końca marca. W przeciwnym razie uczeń otrzymuje niedostateczną roczną ocenę klasyfikacyjną.
7. Ustalona przez nauczyciela na koniec roku ocena niedostateczna może być zmieniona tylko w wyniku egzaminu poprawkowego.

III. Wymagania na poszczególne oceny

1. Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:
  - 1) Nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności zawartych w podstawie programowej.
  - 2) Nie wykazuje postępów w trakcie pracy na lekcji, nie pracuje na lekcji lub nie kończy wykonywanych ćwiczeń.
  - 3) Nie ma wiadomości i umiejętności niezbędnych dla kontynuowania nauki na wyższym poziomie.
  - 4) Nie rozumie poleceń i pytań.
  - 5) W wypowiedziach popełnia liczne błędy merytoryczne.

- 6) Brak mu systematyczności i pilności w przygotowaniu się do zajęć, uchyla się od wykonywania powierzonych mu zadań.
  - 7) Odmawia pracy na lekcji, jest często nieprzygotowany do lekcji.
  - 8) Nie skorzystał z pomocy szkoły, nie wykorzystał szans uzupełnienia wiedzy i umiejętności.
2. Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:
- 1) Ma braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych programem, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia.
  - 2) Zna podstawowe prawa i wielkości chemiczne.
  - 3) Potrafi z pomocą nauczyciela wykonać proste doświadczenie chemiczne, pisać proste wzory chemiczne i najprostsze równania chemiczne.
  - 4) Z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności.
  - 5) Na lekcjach pracuje niesystematycznie, jego postępy są zmienne, nie kończy niektórych wykonywanych ćwiczeń.
  - 6) Rozumie pytania i polecenia.
  - 7) Popelnia liczne błędy merytoryczne.
3. Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:
- 1) Opanował w podstawowym zakresie te wiadomości i umiejętności określone programem, które są konieczne do dalszego kształcenia.
  - 2) Z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania typowych zadań i problemów.
  - 3) Potrafi bezpiecznie wykonać proste doświadczenia chemiczne z pomocą nauczyciela.
  - 4) Z pomocą nauczyciela zapisuje i uzgadnia równania reakcji chemicznych oraz rozwiązuje zadania obliczeniowe o niewielkim stopniu trudności
  - 5) Na lekcjach stara się pracować systematycznie, wykazuje postępy.
4. Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:
- 1) Opanował dużym zakresie wiadomości i umiejętności, zawartych w podstawie programowej.
  - 2) Poprawnie stosuje wiadomości do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań lub problemów.
  - 3) Potrafi wykonać zaplanowane doświadczenia z chemii, rozwiązać zadania lub problem o średnim stopniu trudności.
  - 4) Potrafi pisać i uzgadniać równania reakcji chemicznych.
  - 5) Korzysta z układu okresowego pierwiastków chemicznych, wykresów, tablic chemicznych i innych źródeł wiedzy chemicznej.
  - 6) Na lekcjach pracuje systematycznie i wykazuje postępy.
  - 7) Jest zdyscyplinowany i uporządkowany w swojej pracy.
5. Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:
- 1) W pełnym zakresie opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania oraz zdobytą wiedzę potrafi zastosować w nowych sytuacjach
  - 2) jest samodzielny, korzysta z różnych źródeł wiedzy
  - 3) rozwiązuje samodzielnie zadania problemowe
  - 4) wykazuje dużą samodzielność i potrafi bez pomocy nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy, np. układu okresowego pierwiastków chemicznych, wykresów, tablic chemicznych, encyklopedii, Internetu,
  - 5) projektuje i bezpiecznie wykonuje doświadczenia chemiczne,

- 6) biegle zapisuje i uzgadnia równania reakcji chemicznych oraz samodzielnie rozwiązuje zadania obliczeniowe o dużym stopniu trudności.
  - 7) Na lekcjach jest aktywny, pracuje systematycznie i potrafi pomagać innym w pracy.
  - 8) W swojej pracy jest systematyczny i zdyscyplinowany, wyróżnia się obowiązkowością i dokładnością w wypełnianiu przydzielonych mu zadań.
6. Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia kryteria na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:
- 1) W 100% posiadał wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej z chemii w danej klasie.
  - 2) Samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia, biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy
  - 3) Posiada wiadomości i umiejętności wykraczające poza program nauczania
  - 4) Potrafi formułować problemy i dokonuje analizy lub syntezy nowych zjawisk
  - 5) Rozwiązuje problemy w sposób nietypowy
  - 6) Osiąga sukcesy w konkursach chemicznych na szczeblu wyższym niż szkolny
  - 7) Na tle grupy uczniów wyróżnia się sprawnością swojej pracy i jakością otrzymanych wyników.
  - 8) Jest aktywny na lekcjach i pomaga innym.

Sposób informowania uczniów i rodziców o osiągnięciach ucznia

Nauczyciel – uczeń:

1. Ustne uzasadnienie każdej oceny ze wskazaniem możliwości i sposobu poprawy wyników.
2. Prezentacja prac ucznia na jego życzenie.
3. Uczeń ma możliwość otrzymywania dodatkowych wyjaśnień i uzasadnień do wystawionej oceny.

Informacja zwrotna ma na celu:

- pomagać w samodoskonaleniu ucznia,
- motywować go do dalszej pracy.

Nauczyciel – rodzice:

Podczas wywiadówek, indywidualnych konsultacji, rozmów interwencyjnych nauczyciel przekazuje rodzicom (opiekunom):

1. Informacje o aktualnym stanie rozwoju i postępów w nauce.
2. Dostarcza rodzicom informacji o trudnościach i uzdolnieniach ucznia.
3. Przekazuje wskazówki do pracy z uczniem.

Ewaluacja PZO

Jest procesem ciągłej, nieformalnej oceny efektów PZO. Na bieżąco nauczyciel przyjmuje uwagi uczniów, rodziców, w celu uzyskania informacji zwrotnej o zaletach i wadach PZO dając możliwość ich ulepszenia. Po etapie kształcenia (semestr, koniec roku) można uzyskać informację zwrotną na podstawie anonimowych ankiet od uczniów.